

Wat verklaart uw SRA-accountant

De SRA-verklaringenspecial voor het mkb

- De samenstellingsverklaring
- De beoordelingsverklaring
- De controleverklaring

“Dankzij het SRA-keurmerk weet u dat uw accountant
aan een zeer hoog kwaliteitsniveau voldoet”

U heeft als ondernemer al jaren, tot volle tevredenheid, een accountant. Of misschien bent u wel op zoek naar een accountant? Vraag uw (toekomstige) accountant eens of zijn of haar kantoor is aangesloten bij SRA. Want dat biedt u voordelen. Maar wat is SRA? SRA is een netwerkorganisatie van 370 zelfstandige accountantskantoren met 900 vestigingen. Er werken 20.000 professionals die kwaliteit leveren op accountancy-, fiscaal en juridisch gebied.

U plukt de vruchten van een SRA-kantoor

Kwaliteit

Is het accountantskantoor waarmee u zaken doet al lid van SRA? Grote kans van wel, want meer dan 50 procent van het midden- en kleinbedrijf is klant bij een SRA-kantoor. Als uw accountantskantoor lid is en dus het SRA-keurmerk draagt, bent u ervan verzekerd dat uw accountant kwaliteit levert. Waarom? Om te beginnen moet een accountantskantoor dat SRA-lid wil worden door een ballotage heen. We toetsen of het accountantskantoor voldoet aan de kwaliteitseisen die SRA stelt. Bij die controle kijken we onder meer of accountants werken volgens de wettelijke regels en de regels die de branche zich heeft opgelegd. Als dat zo is, kan het kantoor lid worden en het SRA-keurmerk dragen. Maar daarmee houdt het niet op. Regelmatig worden de accountantskantoren van SRA opnieuw beoordeeld.

procedures en meer mogelijkheden tot vooroverleg met de Belastingdienst.

Ook de AFM vertrouwt op het SRA-keurmerk in het uitoefenen van het toezicht op de accountantskantoren. De AFM gebruikt en vertrouwt de toetsingsuitkomsten van SRA. Het gaat dan om accountantsorganisaties die wettelijke controles verrichten. U kunt er dus op rekenen dat een SRA-accountantskantoor zijn zaken op orde heeft.

Toetsen is niet het enige wat SRA doet. Het biedt de aangesloten kantoren kennis, middelen en ondersteuning. Hiermee kunnen zij hun werkzaamheden op een kwalitatief hoogstaande, efficiënte en effectieve wijze uitvoeren. Of het nu gaat om een brede dienstverlening of specialisatie. Op deze wijze kan uw accountant dezelfde kwaliteit bieden als een groot kantoor, terwijl persoonlijke aandacht ook mogelijk is.

Praktische wetgeving

SRA werkt samen met andere organisaties, zoals MKB Nederland en de overheid om goede voorwaarden voor een praktische wet- en regelgeving te creëren. Zo is SRA bijvoorbeeld in overleg met het Ministerie van Financiën over de onzekerheid die is ontstaan over de aangifte btw privégebruik auto en de werkkostenregeling. U geeft aan dat u graag een proactieve accountant wilt die u ondersteunt en adviseert over de te varen koers van uw onderneming. SRA-accountantskantoren zijn altijd bezig de dienstverlening die u wenst, te optimaliseren. SRA ondersteunt de kantoren daarbij. En daar plukt u de vruchten van.

SRA-keurmerk

Het SRA-keurmerk is niet zomaar een keurmerk. Het is door meerdere instanties, waaronder de Belastingdienst en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), erkend. SRA heeft dan ook een convenant Horizontaal Toezicht (HT) met de Belastingdienst gesloten. Het convenant regelt de samenwerking tussen de Belastingdienst en SRA als het gaat om de kwaliteit van de fiscale aangiften die SRA-kantoren verzorgen. HT biedt legio voordelen: snellere afhandeling van aangiften, minder beroeps-

Wat verklaart uw SRA-accountant?

Er leven nogal wat vragen over de uitkomsten van accountantswerkzaamheden. Wat is het verschil tussen een samenstellingsopdracht en een controleopdracht? Wat verklaart de accountant nu eigenlijk? Met deze uitgave geven we u graag meer inzicht in het verklaringstelsel. Als u nog vragen heeft, neem dan contact op met uw SRA-accountant.

Mr. Cees Meijer, directeur SRA

Wat verklaart uw SRA-accountant?

Meer inzicht in het verklaringenstelsel

Uw accountantskantoor draagt het SRA-keurmerk. Dankzij dit keurmerk weet u dat uw accountant aan strikte kwaliteitseisen voldoet, ook op het gebied van de afgegeven verklaringen. Er leven bij een breed publiek nogal wat vragen over de uitkomsten van accountantswerkzaamheden. Niet alleen gebruikers, maar ook intermediairs, zoals banken of andere dienstverleners, weten niet goed wat het verschil is tussen een samenstellingsopdracht, een beoordelingsopdracht en een controleopdracht.

De accountant

De accountant vervult een algemene functie en werkt, ruim gezegd, voor het maatschappelijk verkeer. Zijn beroep is wettelijk verankerd. Om als accountant te kunnen opereren, moet hij lid zijn van een beroepsorganisatie. Dit houdt in dat de accountant zich aan beroepsregels moet houden, die betrekking hebben op onder meer onafhankelijkheid, onpartijdigheid, deskundigheid en geheimhouding.

Belanghebbenden

In eerste instantie is het de opdrachtgever die

belang heeft bij het werk van de accountant. Deze opdrachtgever is meestal een private organisatie. Daarnaast zijn ook andere partijen geïnteresseerd in de objectieve uitkomsten van de accountant. In eerste instantie de bank en de fiscus, maar naarmate het maatschappelijk belang van een onderneming toeneemt ook bijvoorbeeld aandeelhouders, crediteuren, personeelsleden en vakbonden.

Rapportage

Van accountants wordt verwacht dat zij over hun werkzaamheden rapporteren. Dat rapporteren wordt in de meest brede zin van het woord 'het doen van mededelingen' genoemd. Deze mededelingen kunnen zowel schriftelijk als mondeling worden gedaan. Accountants wordt aanbevolen om vooral schriftelijk te rapporteren, omdat mondelinge rapportage minder duidelijk en vaak ook minder eenduidig in de uitleg is. Het is aan de accountant om zijn teksten zo op te stellen dat deze juridisch waterdicht zijn, en transparant, maar ook begrijpelijk voor leken. Dus vaktal in goed Nederlands.

De eisen worden scherper naarmate de onderneming groter wordt.

Conclusies

Het werkproces van een accountant bestaat in feite uit drie fasen:

- het bepalen van de norm waaraan wordt getoetst;
- het toetsingsproces (controleproces);
- het trekken van conclusies.

In de derde fase wordt bepaald of datgene wat is onderzocht, als voldoende of onvoldoende kan worden gekwalificeerd. Dat is ook de fase waarin de verklaring tot stand komt. Alle bevindingen moeten leiden tot een type verklaring dat past bij de situatie en dat de accountant dus verantwoord vindt.

Zekerheid

Zekerheid is een relatief begrip. Ook als het gaat

om het werk van de accountant. Hij kan niet altijd alle feiten nagaan en moet beperkingen aanvaarden, omdat hij niet overal en altijd aanwezig kan zijn. Hij moet afgaan op de informatie die hij van de opdrachtgever krijgt aangereikt. Daarnaast spelen kostenoverwegingen een rol bij de indeling van zijn werk. Al deze overwegingen hebben geleid tot een indeling in drie gradaties van zekerheid die bij mededelingen van accountants kunnen worden verstrekt:

- geen zekerheid;
- een beperkte mate van zekerheid;
- een redelijke mate van zekerheid.

In de hierop volgende bladzijden geven we bij elke soort verklaring aan welke mate van zekerheid van toepassing is.

Overzicht verklaringen

	SAMENSTELLINGS- VERKLARING	BEOORDELINGS- VERKLARING	CONTROLEVERKLARING
OPDRACHT: Het samenstellen van de jaarrekening in rapportvorm	Accountant	Leiding/Accountant	Leiding*
Verantwoordelijk voor het samenstellen	Leiding	Leiding	Leiding
Werkzaamheden	Het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële gegevens.	Het inwinnen van inlichtingen bij functionarissen van de huishouding en het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de financiële gegevens.	Het onderzoeken van informatie door middel van deelwaar- nemingen, het beoordelen van de grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van het algemene beeld van de jaarrekening.
Zekerheid	Geen	Beperkt	Redelijk
Bevestiging	De accountant bevestigt zijn werkzaamheden, eventueel met een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden.		
Oordeel		<ul style="list-style-type: none">■ Goedkeurend■ Met een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden■ Met beperking■ Afkeurend	<ul style="list-style-type: none">■ Goedkeurend■ Met een paragraaf ter benadruk- king van aangelegenheden■ Met beperking■ Met oordeelonthouding■ Afkeurend

*) In het mkb wordt het rapport met de jaarrekening vaak op papier van het accountantskantoor uitgebracht. Er gelden echter strenge eisen (onafhankelijkheidsrichtlijn) met betrekking tot de verwerking van de posten in de jaarrekening.

De samenstellingsverklaring

De meest voorkomende verklaring van een accountant is de samenstellingsverklaring. Ondernemers doen voor het samenstellen van de jaarrekening vaak een beroep op de deskundigheid van de accountant, met name voor wat betreft de verslaggeving. Dit is niet verplicht. De ondernemingsleiding is namelijk zelf verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening.

Afhankelijk van de manier waarop de onderneming wordt gedreven (bijvoorbeeld als eenmanszaak of besloten vennootschap), moet bij het opmaken van de jaarrekening aan verschillende eisen worden voldaan. Deze eisen worden scherper naarmate de onderneming groter wordt. Ondernemers worden in de meeste gevallen wel geacht verantwoording af te leggen over hun bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld aan de fiscus, de Kamer van Koophandel, de bank en de aandeelhouders.

Werkzaamheden

Over het algemeen is de indruk dat de accountant gegevens verifieert en de informatie onderzoekt alvorens hij deze in een jaarrapport opneemt. Er komt echter veel meer bij kijken. De specifieke werkzaamheden die de accountant uitvoert, staan beschreven in de richtlijnen van zijn beroepsorganisatie.

De werkzaamheden betreffen onder andere:

- het vaststellen van aansluitingen (zoals tussen grootboek en saldi-balans);
- het natellen en globaal analyseren van aangetroffen cijfermateriaal;
- het leggen van verbanden (bijvoorbeeld bij omzetbelasting en loonbelasting);

- het uitvoeren van cijferanalyses als krediettermijnen, brutomarges omzet en ouderdom voorraden.

Zekerheid

De accountant legt over zijn werk verantwoording af in zijn samenstellingsverklaring. Deze verklaring biedt geen enkele zekerheid over de gepresenteerde financiële informatie. Dit wordt in de tekst van de samenstellingsverklaring ook duidelijk aangegeven. De ondernemingsleiding mag er logischerwijs van uitgaan dat de jaarrekening die de accountant samenstelt, voldoet aan de eisen van verslaggeving en andere wettelijke bepalingen. Als een fout in de jaarrekening is veroorzaakt door nalatigheid van de accountant op het punt van zijn verplicht uit te voeren werkzaamheden, dan is er zeker sprake van aansprakelijkheid.

Uit de werkprogramma's die bij de kantoren worden gehanteerd, blijkt overigens dat elke goed werkende accountant er ook zo over denkt. Veel werkprogramma's gaan verder dan de minimaal voorgeschreven werkzaamheden. Niet uit declaratieoverwegingen, maar vanwege de verwachtingen vanuit de markt.

Hoe zou hij bijvoorbeeld moeten verklaren als er een nagekomen vordering van de Belastingdienst of van een crediteur niet is opgenomen in de jaarrekening, terwijl het toch een materiële post betreft? De accountant kan zich op dit punt niet verschuilen achter de door de ondernemingsleiding bevestigde eigen verantwoordelijkheid voor de jaarrekening, waarnaar in de samenstellingsverklaring wordt verwezen.

De ondernemingsleiding mag er logischerwijs van uitgaan dat de jaarrekening die de accountant samenstelt aan de eisen van verslaggeving en andere wettelijke bepalingen voldoet.

De beoordelingsverklaring

Het gebruik van de beoordelingsverklaring is beperkt. In feite doet een accountant bij het vervullen van zijn samenstellingsopdracht al veel van de werkzaamheden. Het is aan de klant om te vragen naar de extra mogelijkheden om een beoordelingsverklaring te krijgen.

Een situatie die kan vragen om een cijfermatig onderzoek is bijvoorbeeld een situatie waarbij derden (zoals participatiemaatschappijen) deelnemen en de directie tevens aandeelhouder is.

Werkzaamheden

De beoordelingsopdracht bestaat, naast de werkzaamheden van een samenstellingsopdracht, uit:

- Het verkrijgen van inzicht in de activiteiten van de onderneming en informatie over actuele en toekomstige ontwikkelingen.
- Het verkrijgen van inzicht in het administratieve systeem van de onderneming.
- Het verkrijgen van meer informatie over en de nadere beoordeling en bespreking van opvallende zaken terzake van alle balansposten.
- Het doen van een uitgebreide cijferanalyse van alle posten in de jaarrekening, inclusief de posten in de winst- en verliesrekening.

Een situatie die bijvoorbeeld kan vragen om een cijfermatig onderzoek, is die waarbij derden (zoals participatiemaatschappijen) deelnemen en de directie tevens aandeelhouder is.

Zekerheid

De informatie die de accountant heeft verkregen en beoordeeld, komt terug in de oordeelsparagraaf

van zijn verklaring. Met de negatieve formulering over 'mogelijke fouten die hem niet zijn gebleken', verschaft hij een beperkte mate van zekerheid. Er kan immers altijd nog iets fout zijn gegaan wat hij niet heeft gezien. Deze beperking heeft veelal te maken met de beperkte omvang van de onderneming. Hierdoor kunnen functiescheidingen bij de omzetverantwoording niet rationeel aanwezig zijn. De beoordelingsverklaring houdt in ieder geval een kwalitatief oordeel van de accountant in. Dit betekent dat hij ook de mogelijkheid heeft om te verklaren dat de jaarrekening niet goed is of dat hij er bepaalde bedenkingen over heeft.

Om de gebruiker van de jaarrekening hierover duidelijkheid te geven, kent de beoordelingsverklaring de volgende varianten:

- de goedkeurende beoordelingsverklaring;
- de beoordelingsverklaring met een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden;
- de beoordelingsverklaring met beperking;
- de afkeurende beoordelingsverklaring.

De controleverklaring is de huidige term voor de verklaring van een accountant, gegeven in het kader van een controleopdracht. Deze verklaring wordt gegeven bij circa 20.000 wettelijke controleopdrachten (Burgerlijk Wetboek Boek 2, titel 9). Daarnaast worden nog eens enkele duizenden jaarrekeningen 'op vrijwillige basis' gecontroleerd. Ter vergelijking: voor enige honderdduizenden jaarrekeningen wordt een samenstellingsverklaring afgegeven.

De controleverklaring

Werkzaamheden

De accountantscontrole bij een jaarrekening bevat (naast de werkzaamheden voor een beoordelingsopdracht) de volgende werkzaamheden:

- een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening;
- een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van de onderneming daarbij heeft gemaakt;
- een evaluatie van het algemene beeld van de jaarrekening.

Zekerheid

Het begrip controleverklaring is gereserveerd voor de uitkomst (het oordeel) van een accountant wanneer hij een controle van een financiële verantwoording heeft uitgevoerd. Met de controleverklaring wordt een redelijke mate van zekerheid verschaft over de verantwoording. Omdat het oordeel van de accountant niet uitgedrukt wordt in goed of fout, maar ook genuanceerd moet kunnen worden weergegeven, bestaan er achttien varianten van de controleverklaring bij een jaarrekening. In hoofdgroepen en naar strekking ingedeeld zijn dat:

- de goedkeurende verklaring;
- de verklaring met een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden;
- de verklaring met beperking;
- de oordeelonthouding;
- de afkeurende verklaring.

Keuze soort controleverklaring

De accountant kiest welke soort verklaring in een situatie van toepassing is. Hierbij speelt de kwaliteit van de verantwoording een rol. Het mag nooit een onderhandeling zijn met de verantwoordingsplichtige. Natuurlijk kan een geconstateerde fout in een jaarrekening, die zou leiden tot een niet goedkeurende verklaring, wel aanleiding zijn voor de bedrijfsleiding om de verantwoording aan te passen.

Goedkeurende verklaring

Indien de kwaliteit op de meeste wezenlijke onderdelen goed is, wordt een goedkeurende verklaring gegeven.

De soorten verklaringen met een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden en beperking, bevestigen ook dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft. Zijn er één of meer kanttekeningen te maken, dan worden die in de verklaring zelf genoemd.

Afkeurende verklaring

De afkeurende verklaring is een praktisch weinig voorkomend verschijnsel, aangezien het vrijwel nutteloos is om aan iemand een verantwoording voor te leggen die niet goed is bevonden door een accountant. Het is voor de accountant slechts een middel dat wordt toegepast wanneer de cliënt afwijkingen van materieel belang in en van diepgaande invloed op de jaarrekening niet wil corrigeren.

Oordeelonthouding

De oordeelonthouding wordt toegepast als de onderneming niet voldoet aan de minimale eisen van interne controle, die voor de accountant bij zijn externe controle nodig zijn om op te steunen.

Tot slot

Het kwaliteitskeurmerk van de SRA-kantoren biedt u een waarborg voor een goede dienstverlening en een passende verklaring. Met deze uitgave heeft u enig inzicht verkregen in de overwegingen die uw accountant maakt en de werkzaamheden die hij verricht. Mocht u naar aanleiding van de informatie nog vragen hebben, dan kunt u zich hiervoor wenden tot uw SRA-accountant.

Waar SRA voor staat

SRA is een landelijk netwerk van 370 zelfstandige Nederlandse accountantskantoren met 900 vestigingen waar accountants, fiscalisten en juristen werkzaam zijn. De SRA-kantoren spreken de taal en begrijpen de uitdagingen van het mkb, omdat zij zelf ondernemers zijn.

SRA-kwaliteitskeurmerk

SRA-kantoren werken volgens het SRA-kwaliteitssysteem dat continu wordt getoetst. SRA-kantoren mogen het SRA-keurmerk dragen, omdat zij aan een zeer hoog kwaliteitsniveau voldoen en dus garant staan voor betrouwbare en kwalitatief hoogwaardige financiële dienstverlening, waarin zij blijven investeren.

Belangrijke partijen als de Belastingdienst en de Autoriteit Financiële Markten vertrouwen op het kwaliteitssysteem en de betrouwbare dienstverlening van SRA-kantoren. Ook partijen als banken, andere kredietverleners en natuurlijk u, als cliënt van de kantoren, kunnen vertrouwen op het SRA-keurmerk. Daarnaast maakt SRA zich bij de politiek en overheid hard voor goede en toepasbare wet- en regelgeving voor ondernemers in het mkb.

Toekomstproof

De wereld, het Nederlandse mkb en dus ook de accountancy- en advieswereld is in beweging. ICT, verdergaande digitalisering en standaardisatie, scherpere wet- en regelgeving en veranderende behoeften van cliënten en uitvragende instanties (bijvoorbeeld banken), vragen om andere producten, diensten en werkwijzen. SRA vindt het van belang dat de kantoren toekomstproof zijn en ondersteunt de kantoren om zich te blijven onderscheiden in deze uitdagende markt. Dat doet SRA door kennis te delen en instrumenten te ontwikkelen voor een efficiënte kantoororganisatie en een hoog kwaliteitsniveau. Innovatie en een proactieve aanpak zijn hierbij de sleutelwoorden. Allemaal zaken waarvan u, als cliënt, kunt profiteren. Daarnaast ontwikkelt SRA nieuwe producten en diensten die u en de SRA-kantoren in staat stellen uw bedrijf optimaal te voeren. Voorbeelden hiervan zijn de SRA-Ratingdiensten en de SRA-Benchmark. ■

SRA
Marconibaan 41
Postbus 335
3430 AH Nieuwegein
T 030 656 60 60
F 030 656 60 66
E info@sra.nl

Colofon

Deze uitgave wordt u aangeboden door SRA. Aan de totstandkoming ervan is de grootst mogelijke zorg besteed, maar voor eventuele onjuistheden kunnen wij niet aansprakelijk worden gesteld.

© 2012 SRA
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of gekopieerd zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever.
Vormgeving: roquecomms.nl

